

فهرست مطالب

مقدمه	۱۷
فصل اول: قیمت گذاری دوگانه و سازمان تجارت جهانی	۲۱
گفتار اول: قیمت گذاری دوگانه	۲۳
مبحث اول: قیمت در بازار	۲۳
بند اول: نقش قیمت در اقتصاد	۲۵
بند دوم: مقایسه قیمت و هزینه	۲۷
بند سوم: نقش قیمت در تقاضا و عرضه	۲۹
بند چهارم: قیمت و تسهیم منابع	۳۲
بند پنجم: کنترل قیمت در بازار	۳۳
بند ششم: نقش قیمت در بازار سیاه	۳۹
مبحث دوم: قیمت گذاری در عرصه اقتصاد	۴۰
بند اول: مفهوم قیمت گذاری	۴۱
بند دوم: قیمت گذاران در بازار	۴۲
بند سوم: اهداف قیمت گذاری	۴۳
بند چهارم: عوامل مؤثر در تعیین قیمت	۴۵
بند پنجم: استراتژی‌های قیمت گذاری	۴۶
بند ششم: قیمت گذاری دوگانه و چالش‌ها	۵۰

- گفتار دوم: مروری بر سازمان تجارت جهانی ۵۵
- مبحث اول: سازمان تجارت جهانی در آینه تاریخ ۵۵
- بند اول: موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت (گات) ۵۷
- بند دوم: از موافقتنامه مراکش تا سازمان تجارت جهانی ۶۳
- بند سوم: اهداف و ساختار سازمان تجارت جهانی ۶۵
- بند چهارم: موافقتنامه‌های سازمان تجارت جهانی ۶۸
- الف: موافقتنامه تأسیس سازمان تجارت جهانی ۶۸
- ب: موافقتنامه‌های چند جانبه راجع به تجارت کالا ۶۹
- ج: موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت ۶۹
- د: موافقتنامه ضد قیمت شکنی ۷۰
- ه: موافقتنامه یارانه‌ها و اقدامات جبرانی ۷۰
- و: موافقتنامه عمومی راجع به تجارت خدمات ۷۱
- ز: موافقتنامه جنبه‌های تجاری حقوق مالکیت فکری ۷۳
- بند پنجم: نظام حل و فصل اختلافات در سازمان تجارت جهانی ۷۴
- مبحث دوم: اصول حاکم بر سازمان تجارت جهانی ۷۸
- بند اول: الغای تبعیض‌های تجاری ۷۹
- بند دوم: تضمین تجارت آزاد ۸۱
- بند سوم: شفافیت در تجارت ۸۲
- بند چهارم: تشویق به توسعه و اصلاحات اقتصادی ۸۳
- فصل دوم: قیمت‌گذاری دوگانه در چارچوب سازمان تجارت جهانی ۸۵
- گفتار اول: مفهوم قیمت‌گذاری دوگانه در سازمان تجارت جهانی ۸۷
- مبحث اول: قیمت‌گذاری دوگانه در موافقتنامه‌های سازمان تجارت جهانی ۸۷
- بند اول: موافقتنامه یارانه‌ها و اقدامات جبرانی ۸۸
- الف: پیشینه یارانه در سازمان تجارت جهانی ۸۹
- ۱- گات ۱۹۴۷ ۸۹
- ۲- دور توکیو ۹۰
- ۳- دور اروگوئه و موافقتنامه یارانه‌ها و اقدامات جبرانی ۹۱

ب: تعریف یارانه.....	۹۲
۱- حمایت از درآمد یا قیمت.....	۹۳
۲- مشارکت مالی دولت.....	۹۴
۳- منفعت.....	۹۶
ج: انواع یارانه.....	۹۷
۱- یارانه‌های ممنوع.....	۹۷
۲- یارانه‌های قابل پیگیری.....	۹۸
۳- یارانه‌های غیر قابل پیگیری.....	۹۹
د: قیمت گذاری دوگانه در چارچوب موافقتنامه یارانه‌ها و اقدامات جبرانی.....	۹۹
بند دوم: موافقتنامه ضد قیمت شکنی.....	۱۰۱
الف: تعریف قیمت شکنی (دامپینگ).....	۱۰۲
۱- تشخیص قیمت شکنی.....	۱۰۳
۲- لطمه.....	۱۰۶
۳- اثبات رابطه علی.....	۱۰۷
ب: انواع قیمت شکنی.....	۱۰۸
۱- قیمت شکنی تصادفی.....	۱۰۸
۲- قیمت شکنی دائمی.....	۱۰۹
۳- قیمت شکنی مخرب.....	۱۰۹
ج: انگیزه‌ها و دلایل قیمت شکنی.....	۱۱۰
د: قیمت گذاری دوگانه و موافقتنامه ضد قیمت شکنی.....	۱۱۱
بند سوم: موافقتنامه اقدامات سرمایه گذاری مرتبط با تجارت.....	۱۱۲
الف: سیری در موافقتنامه اقدامات سرمایه گذاری مرتبط با تجارت.....	۱۱۳
ب: قیمت گذاری دوگانه و موافقتنامه اقدامات سرمایه گذاری مرتبط با تجارت.....	۱۱۶
مبحث دوم: دکترین قیمت گذاری دوگانه در سازمان تجارت جهانی.....	۱۱۸
بند اول: قیمت گذاری دوگانه و نظریه یارانه.....	۱۱۹
بند دوم: قیمت گذاری دوگانه و نظریه قیمت شکنی.....	۱۲۰
بند سوم: قیمت گذاری دوگانه و نظریه تلفیقی.....	۱۲۲
گفتار دوم: استثنائات قیمت گذاری دوگانه در سازمان تجارت جهانی.....	۱۲۳

- مبحث اول: استثنائات کلی ۱۲۴
- بند اول: تعریف استثنائات کلی ۱۲۵
- الف- مشخصات ماده ۲۰ موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت (گات) ۱۲۶
- ۱- محدودیت و مشروطیت استثنائات کلی ۱۲۶
- ۲- تعادل و توازن ماده بیست گات ۱۲۷
- ۳- استقلال ماده بیست گات از سایر قوانین مشابه ۱۲۷
- ب: قلمرو ماده بیست گات ۱۲۸
- ۱- ماده بیست گات و سایر موافقتنامه‌های سازمان تجارت جهانی ۱۲۸
- ۲- اقدامات توجیه کننده ماده بیست ۱۲۹
- بند دوم: انواع استثنائات ماده بیست ۱۳۰
- الف: حراست از اخلاق عمومی ۱۳۰
- ب: حفظ حیات یا سلامت انسان، حیوان و گیاه ۱۳۲
- ج: حفظ منابع طبیعی تمام شدنی ۱۳۴
- د: سایر استثنائات ۱۳۵
- بند سوم: قیمت گذاری دوگانه در پرتو استثنائات کلی ۱۳۵
- مبحث دوم: رفتار ویژه و متفاوت با کشورهای در حال توسعه ۱۳۷
- بند اول: معافیت از اجرای برخی مقررات ۱۳۸
- الف: معافیت از گشودن بازارها ۱۳۸
- ب: معافیت از کاهش تعرفه‌ها و یارانه‌ها ۱۳۸
- بند دوم: دریافت کمک‌های فنی ۱۴۰
- بند سوم: اجرای مقررات سازمان تجارت جهانی به شیوه مساعد حال کشورهای در حال توسعه ۱۴۰
- بند چهارم: قیمت گذاری دوگانه در چارچوب رفتار ویژه و متفاوت با کشورهای جهان سوم ۱۴۱
- مبحث سوم: موافقتنامه‌های منطقه‌ای ۱۴۲
- بند اول: تعریف موافقتنامه‌های تجارت منطقه‌ای ۱۴۳
- الف: ماهیت قراردادی ۱۴۵
- ب: نظام تبعیض آمیز موافقتنامه ۱۴۵

ج: شرط تقابل در موافقتنامه.....	۱۴۶
بند دوم: انواع موافقتنامه‌های تجارت منطقه‌ای.....	۱۴۶
الف: نواحی آزاد تجاری.....	۱۴۷
ب: اتحادیه‌های گمرکی.....	۱۴۷
ج: بازار مشترک.....	۱۴۷
د: اتحادیه‌های اقتصادی.....	۱۴۸
بند سوم: موافقتنامه‌های تجارت منطقه‌ای و قیمت‌گذاری دوگانه.....	۱۴۸
گفتار سوم: ضمانت اجرای اعمال قیمت دوگانه در سازمان تجارت جهانی.....	۱۵۰
مبحث اول: قیمت‌گذاری دوگانه و یارانه‌ها.....	۱۵۱
مبحث دوم: قیمت‌گذاری دوگانه و دامپینگ.....	۱۵۲
گفتار چهارم: اختلافات ناشی از قیمت‌گذاری دوگانه در سازمان تجارت جهانی.....	۱۵۳
مبحث اول: پرونده یارانه محصولات آلومینیومی (ایالات متحده آمریکا علیه چین).....	۱۵۴
مبحث دوم: پرونده روشهای تنظیم قیمت (روسیه علیه اتحادیه اروپا).....	۱۵۵
مبحث سوم: پرونده محصولات استیلی (روسیه علیه اتحادیه اروپا).....	۱۵۷
فصل سوم: قیمت‌گذاری دوگانه انرژی با تأکید بر ایران.....	۱۵۹
گفتار اول: جایگاه انرژی در سازمان تجارت جهانی.....	۱۶۳
مبحث اول: تجارت بین‌المللی انرژی.....	۱۶۴
بند اول: ویژگی‌های خاص انرژی.....	۱۶۴
الف: ویژگی‌های اقتصادی.....	۱۶۵
ب: ارزش سیاسی و استراتژیکی انرژی.....	۱۶۵
ج: توسعه بین‌المللی.....	۱۶۶
د: تنوع منابع انرژی.....	۱۶۷
ه: حمل و نقل انرژی.....	۱۶۷
و: امنیت انرژی.....	۱۶۸
بند دوم: چالش‌های تجارت انرژی.....	۱۷۰
الف: عرضه و تقاضا.....	۱۷۰
ب: انرژی و تغییرات اقلیمی.....	۱۷۱

- ج: تأمین انرژی ۱۷۳
- د: تفکیک تجارت کالا و خدمات انرژی ۱۷۵
- مبحث دوم: تجارت انرژی در پرتو قوانین سازمان تجارت جهانی ۱۷۶
- بند اول: تجارت انرژی در مذاکرات سازمان تجارت جهانی ۱۷۸
- الف: انرژی در سازمان تجارت بین‌الملل و تأسیس گات ۱۷۸
- ب: انرژی در مذاکرات گات ۱۷۹
- بند دوم: جایگاه انرژی در مقررات گات ۱۸۱
- بند سوم: الحاق کشورهای صادرکننده انرژی به گات ۱۸۳
- بند چهارم: پیوستن کشورهای صاحب انرژی به سازمان تجارت جهانی ۱۸۶
- بند پنجم: تجارت انرژی و مسائل حل نشده در سازمان تجارت جهانی ۱۸۸
- گفتار دوم: قیمت‌گذاری دوگانه انرژی در سازمان تجارت جهانی ۱۹۰
- مبحث اول: مفهوم قیمت‌گذاری دوگانه انرژی ۱۹۱
- مبحث دوم: قیمت‌گذاری دوگانه انرژی در ادوار مذاکراتی سازمان تجارت جهانی ۱۹۳
- بند اول: منشور هاوانا ۱۹۳
- بند دوم: ادوار توکیو و اروگوئه ۱۹۵
- بند سوم: دور دوحه ۱۹۸
- مبحث سوم: قیمت‌گذاری دوگانه انرژی در الحاق به سازمان تجارت جهانی ۲۰۰
- بند اول: الحاق به گات ۲۰۰
- بند دوم: الحاق به سازمان تجارت جهانی ۲۰۲
- الف: مقررات الحاق ۲۰۳
- ب: فرآیند الحاق ۲۰۶
- ۱- درخواست عضویت و تشکیل گروه کاری ۲۰۷
- ۲- بررسی رژیم تجاری ۲۰۷
- ۳- مذاکرات دوجانبه و چندجانبه ۲۰۷
- ۴- گزارش گروه کاری و پروتکل الحاق ۲۰۸
- ۵- تصمیم‌گیری درباره الحاق ۲۰۸
- ج: تعهدات اضافه بر سازمان ۲۰۸
- بند سوم: مسائل مرتبط به انرژی در الحاق ۲۱۰

الف: نکات کلی انرژی در مذاکرات الحاق.....	۲۱۱
ب: سیاست قیمت گذاری انرژی در الحاق.....	۲۱۳
بند چهارم: رویه دولت ها در تعیین قیمت انرژی.....	۲۱۴
الف: عربستان سعودی.....	۲۱۴
ب: چین.....	۲۱۶
ج: تایوان (چین تایپه).....	۲۱۷
د: ارمنستان.....	۲۱۷
ه: گرجستان.....	۲۱۸
و: اردن.....	۲۱۸
ز: کرواسی.....	۲۱۸
ح: جمهوری مقدونیه (یوگسلاوی سابق).....	۲۱۸
گفتار سوم: تحلیل حقوقی قیمت گذاری دوگانه انرژی در قوانین سازمان تجارت جهانی	۲۱۹
مبحث اول: قیمت گذاری انرژی در چارچوب محدودیت های صادراتی.....	۲۲۰
مبحث دوم: کنترل حداکثر قیمت داخلی و قیمت گذاری دوگانه انرژی.....	۲۲۲
مبحث سوم: قیمت گذاری دوگانه انرژی در پرتو قوانین شرکت های تجاری دولتی.....	۲۲۳
مبحث چهارم: قیمت گذاری دوگانه انرژی و قوانین یارانه.....	۲۲۶
گفتار چهارم: قیمت گذاری دوگانه انرژی و چالش های محیط زیست.....	۲۳۰
مبحث اول: جایگاه محیط زیست در سازمان تجارت جهانی.....	۲۳۱
مبحث دوم: قیمت گذاری دوگانه انرژی و یارانه های مضر زیست محیطی.....	۲۳۴
مبحث سوم: اصلاح مقررات یارانه های انرژی و توقف قیمت گذاری دوگانه در سازمان تجارت جهانی.....	۲۳۷
گفتار پنجم: قیمت گذاری دوگانه انرژی در نهادهای بین المللی.....	۲۴۰
مبحث اول: قیمت گذاری دوگانه انرژی در سازمان های بین المللی.....	۲۴۱
بند اول: سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک).....	۲۴۱
الف: ماهیت، ساختار و عملکرد.....	۲۴۲
ب: مقایسه اوپک و سازمان تجارت جهانی.....	۲۴۶
ج: قیمت گذاری دوگانه انرژی در اوپک.....	۲۴۹
بند دوم: قرارداد تجارت آزاد آمریکای شمالی (نفتا).....	۲۵۳

۲۵۳	الف: تاریخچه نفتا.....
۲۵۵	ب: انرژی در نفتا.....
۲۵۶	۱-تجارت، عرضه و تقاضای انرژی در نفتا.....
۲۵۸	۲-مذاکرات انرژی.....
۲۶۰	۳-قوانین و مقررات انرژی.....
۲۶۵	ج: قیمت‌گذاری دوگانه انرژی در نفتا.....
۲۶۷	بند سوم: آژانس بین‌المللی انرژی.....
۲۶۸	الف: ماهیت، ساختار و عملکرد.....
۲۶۹	ب: قیمت‌گذاری دوگانه در آژانس بین‌المللی انرژی.....
۲۷۰	مبحث دوم: قیمت‌گذاری دوگانه انرژی در قوانین سایر کشورها.....
۲۷۰	بند اول: قوانین و رویه ایالات متحده آمریکا.....
۲۷۴	بند دوم: قوانین و رویه اتحادیه اروپا.....
۲۷۶	گفتار ششم: ایران، انرژی و سازمان تجارت جهانی.....
۲۷۷	مبحث اول: تحولات انرژی در ایران.....
۲۷۸	بند اول: نفت.....
۲۷۹	بند دوم: گاز.....
۲۸۰	بند سوم: برق.....
۲۸۰	بند چهارم: زغال‌سنگ.....
۲۸۱	بند پنجم: انرژی‌های تجدیدپذیر.....
۲۸۱	مبحث دوم: مالکیت منابع انرژی.....
۲۸۲	بند اول: مالکیت خصوصی بر منابع طبیعی.....
۲۸۴	بند دوم: مالکیت عمومی یا دولتی بر منابع طبیعی.....
۲۸۵	بند سوم: مالکیت بر منابع طبیعی از منظر حقوق بین‌الملل.....
۲۸۵	الف: پیشینه و مفهوم اصل حاکمیت دولت‌ها بر منابع طبیعی.....
۲۸۹	ب: رابطه مالکیت و حاکمیت در منابع طبیعی.....
۲۹۱	ج: اصل حاکمیت دولت‌ها بر منابع طبیعی و سازمان تجارت جهانی.....
۲۹۳	بند چهارم: مالکیت بر منابع طبیعی در حقوق ایران.....
۲۹۵	مبحث سوم: قیمت‌گذاری در ایران.....

بند اول: ساز و کار قیمت گذاری.....	۲۹۵
بند دوم: قیمت گذاری انرژی.....	۲۹۸
مبحث چهارم: قیمت گذاری دوگانه انرژی و الحاق به سازمان تجارت جهانی.....	۳۰۱
بند اول: وضعیت الحاق ایران در سازمان تجارت جهانی.....	۳۰۲
بند دوم: آثار حقوقی الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی در بخش انرژی.....	۳۰۴
الف: قوانین برنامه پنج ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.....	۳۰۴
ب: قانون هدفمندی یارانه‌ها.....	۳۱۰
بند سوم: مقایسه تطبیقی سیاست قیمت گذاری دوگانه انرژی کشورهای عضو سازمان ۳۱۲	
سخن آخر.....	۳۱۹
فهرست منابع.....	۳۲۳